

T.C.
BURSA
2. İDARE MAHKEMESİ
(TÜRK MİLLETİ ADINA)

ESAS NO : 2019/
KARAR NO : 2020,

DAVACI :
VEKİLİ : AV. SADI KAYABAŞI
-UETS[16859-58983-77895]
DAVALI : MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
VEKİLİ : AV.
Aynı adres

DAVANIN KONUSU ili, Merkez ilçesi sınırları içerisinde bulunan sicil numaralı I (b) grubu kalker ruhsat sahası için düzenlenen işletme projesinde yıllık 160.000 ton madeni üretimi yapılacağı bevan edilmesine rağmen, 2011-2012 ve 2013 yıllarında yapılan üretimlerin proje beyanının % 10'u olan tonun altında kaldığı sebebiyle 3213 sayılı Kanun'un 24.maddesi uyarınca ruhsat sahibi davacı şirket adına 2,00 TL para cezası kesilmesine ilişkin Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 22/08/2019 tarih ve E.441047 sayılı işleminin; iptali istenilmektedir.

ESAS KARAR

I) OLAY VE OLGULAR :

1. Davacı Şirket: ili, merkez ilçesi sınırları içerisinde bulunan sicil numaralı I (b) grubu maden ocağının ruhsat sahibidir.
2. Davacı şirkete 08.02.2006 tarihinde işletme izni verilmiştir.
3. Davacı şirket tarafından düzenlenen işletme projesinde, maden sahasında yıllık ton pulozanik kayaç üretimi yapılacağı beyan edilmiştir.
4. Söz konusu maden sahasında yapılan denetimler sonucunda düzenlenen;
  - i. 24.12.2015 tarihli denetim raporunda; *davacı şirket tarafından, 2011 yılında 1250 ton, 2012 yılında 250 ton üretim yapıldığının beyan edildiği, 2013 yılında ise üretim yapılmadığı;*
  - ii. 17.04.2019 tarih ve 800881 sayılı mahalinde tetkik raporunda ise, *"ruhsat sahasının en son 02.12.2015 tarih ve 703122 sayılı olur ile görevlendirilen heyet tarafından yapılan tetkikten sonra herhangi bir üretim ve sevkiyatın yapılmamış olduğu"* yolunda saptamalar yapılmıştır.
5. Anılan tespitler doğrultusunda tesis edilen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünün 22.08.2019 tarih ve 441047 sayılı işlemiyle; *5 yıllık sürede mücbir sebep ve beklenmeyen haller dışında 3 yıllık süre içinde yapılan toplam üretimin beyan edilen 1 yıllık üretim miktarının %10'undan az olduğundan bahisle davacı hakkında toplam TL para cezası verilmiştir.*
6. Anılan cezaya karşı ilk önce **25.09.2019** tarihinde yapılan itirazın görüldüğü sırada **28.02.2019** tarihinde yürürlüğe giren yasa ile 3213 sayılı Kanun'un 13/3.maddesinde yapılan değişiklikle uyuşmazlığın çözümünde idare mahkemelerinin görevli kılınması üzerine Yalova Sulh Ceza Hakimliğinin 12.11.2019 tarih ve 2019/2976 Değişik iş sayılı kararıyla davanın **görev yönünden reddine** karar verilmiştir.
7. Bakılan dava; söz konusu idari para cezasının iptali istemiyle 25.11.2019 tarihinde açılmıştır.

II) DAVACININ İDDİALARI :

8. **Davacı tarafından özetle;** *işletme izin safhasında mücbir sebep bulunduğu, İstanbul-İzmir otoyolunun maden ocağının üzerinden geçmesi nedeniyle çalışma yapılamadığı, nakliyat araçlarının üretim ve sevkiyat sahasına giriş-çıkış yapamadığı, işlemin hukuka aykırı olduğu; ileri sürülmüştür.*

III) DAVALININ SAVUNMASI:

9. **Davalı tarafından özetle;** *davanın süreaşımı nedeniyle reddi gerektiği, işlemin 19-22.04.2019 tarihleri arasında yapılan tetkik sonucunda tesis edildiği, İzmir-İstanbul otoyolunun geçtiği kısmın işletme izin alanı dışında kaldığı, 04-07.12.2015 tarihleri arasında yapılan tetkike dayandığı,*

T.C.
BURSA
2. İDARE MAHKEMESİ
(TÜRK MİLLETİ ADINA)

ESAS NO : 2019/
KARAR NO : 2020/

işletme projesinde yıllık üretim miktarının maden üretileceği beyan edilmesine karşın 2011, 2012 ve 2013 yıllarında yapılan üretimin projenin %10'u olan 16.000 tonu geçmediği, işlemin usul ve yasaya uygun olduğu; belirtilerek, davanın reddi gerektiği, savunulmuştur.

IV) İLGİLİ MEVZUAT :

10. 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 24.maddesinin 12.fıkrasında;
- ▶ **(Filiin işlendiği 2011, 2012 ve 2013 yılındaki halinde)** "(Değişik: 10/6/2010 - 5995/11 md.) Beş yıllık sürede mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında üç yıldan fazla üretim yapılmayan ruhsatlar, teminatları irad kaydedilerek iptal edilir. Bu üç yıllık süre içerisinde yapılan toplam üretimin projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının % 10'undan az olması halinde de bu hüküm uygulanır." hükmü yer almakta iken,
  - ▶ **4/2/2015** tarihli, 6592 sayılı Kanun'un 13.maddesiyle "(Değişik: 4/2/2015–6592/13 md.) Beş yıllık sürede mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında **üç yıldan fazla** üretim yapmayan ruhsat sahiplerine 50.000 TL idari para cezası verilir. **Bu üç yıllık** süre içinde yapılan toplam üretimin projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %10'undan az olması hâlinde de bu hüküm uygulanır. İdari para cezasının uygulanmasından başlamak üzere bu fıkraya aykırı fiilin tekrar tespit edilmesi hâlinde ise ruhsat iptal edilir. Ancak işletme projesinde, işletme izninin yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde madene ulaşmak amacıyla galeri, kuyu ve dekapaj yapılacağı beyan edilmiş ve ruhsat sahasındaki faaliyetlerin bu beyanlara uygun olarak gerçekleştirildiği tespit edilmiş ise idari para cezası uygulanmaz ve ruhsat iptal edilmez." şeklinde,
  - ▶ **28/11/2017** tarihli, 7061 sayılı Kanun'un 49.maddesi ile de (28/11/2017-7061/49 md.); "Beş yıllık dönemde, **üretimin en az olduğu herhangi üç yılda** yaptığı toplam üretim miktarı projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30'undan az olması durumunda, ruhsat sahiplerine 77.632 Türk lirası idari para cezası verilir. İdari para cezasının uygulanmasından başlamak üzere, geriye doğru üç yıllık dönemlerde yaptığı toplam üretim miktarı projede beyan edilen yıllık üretim miktarının %30'undan daha az olması durumunda ruhsat sahiplerine 77.632 Türk lirası idari para cezası verilir. Bu fıkra kapsamında beş yıl içerisinde iki defa idari para cezası uygulanması halinde ruhsat iptal edilir. Yılların belirlenmesi, takvim yılı hesabına göre yapılır. Dönemlerin hesaplanmasında, işletme izninin verildiği yıl ile üretime ilişkin tespit yapıldığı yıl dikkate alınmaz..." şeklinde değiştirilmiştir.

V) İNCELEME VE GEREKÇE:

11. Bursa 2. İdare Mahkemesi'nce; davalı idarenin süre itirazı yerinde görülmemekle işin esas hakkında gereği görüldü:
12. Uyuşmazlığın; lehe olan kanun uygulanması, zaman aşımı ve beklenmeyen hal koşulları bakımından ayrı ayrı ele alınması yerinde olacaktır.
- a) Lehe kanun olan kanun uygulanması bakımından:**
13. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Zaman bakımından uygulama" başlıklı 5. maddesinin 1.fıkrasında, "26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümleri kabahatler bakımından da uygulanır." hükmü bulunmaktadır.
14. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrasında, suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanunun uygulanacağı ve infaz olunacağı kurala bağlanmıştır.
15. Öte yandan, "Suçta ve cezada kanunilik ilkesi", hem Anayasa'da hem de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde güvence altına alınmış temel bir ilkedir.
16. Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında, "Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz" kuralına yer verilmiştir.

T.C.
BURSA
2. İDARE MAHKEMESİ
(TÜRK MİLLETİ ADINA)

ESAS NO : 2019/
KARAR NO : 2020,

17. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "*Kanunsuz ceza olmaz*" başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasında "*Hiç kimse, işlendiği zaman ulusal veya uluslararası hukuka göre suç oluşturmayan bir eylem veya ihmâlden dolayı suçlu bulunamaz. Aynı biçimde, suçun işlendiği sırada uygulanabilir olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.*" kuralına yer verilmiştir.
18. Olayda, davacı şirketin idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemin sebep unsurunu teşkil eden fiilin gerçekleştiği iddia edilen 2011, 2012 ve 2013 yıllarında, 3213 sayılı Kanun'un 24.maddesinin yürürlükte bulunan 12. fıkrasındaki düzenlemesinde, *-projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %10'undan az olması durumu için idari para cezasının öngörülmediği, sadece üç yıldan fazla üretim yapılmayan veya bu üç yıllık sürede yapılan toplam üretimin projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %10'undan az olması halinde teminatın irad kaydedileceğinin düzenlendiği-* halde, bu fıkra da daha sonra **4/2/2015** ve **28/11/2017** tarihlerinde yapılan yasal değişikliklere istinaden, 2011, 2012 ve 2013 yıllarında, *-projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %10'undan az olması-* sebebiyle dava konusu işlemle davacı şirket adına para cezası uygulandığı görülmektedir.
19. Dolayısıyla; 2011, 2012 ve 2013 yıllarında işlendiği iddia edilen kabahat fiili için daha sonra yürürlüğe giren yasa hükmüne istinaden davacı şirket adına para cezası verilmesi, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yollamada bulunduğu 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun zaman bakımından uygulama ilkelerine aykırılık oluşturmaktadır.

b) Zamanaşımı bakımından ;

20. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 20.maddesinde, "*(1) Soruşturma zamanaşımının dolması halinde kabahatten dolayı kişi hakkında idarî para cezasına karar verilemez. (2) (Değişik: 6/12/2006-5560/33 md.) Soruşturma zamanaşımı süresi; b) Ellibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde dört yıl olarak*" belirtilmiştir.
21. Davacının maden sahasında **24.12.2015** tarihli Mahalinde Tetkik ve Değerlendirme Raporunda "*Gerçekleşen yıllık üretim miktarı 2012 yılı için 250 ton, 2013 yılı için yok, 2014 yılı için 10.500 ton sevkiyat yapıldığı*" tespit edilmesine karşın dava konusu para cezasının **17.04.2019** tarihli Mahalinde Tetkik Raporuna istinaden 22/08/2019 tarihli işlemle düzenlendiği görülmektedir.
22. Maden üretim miktarlarının her yıl düzenlenen sevk fişlerine göre belirlendiği gözönünde bulundurulduğunda üretim miktarının en son idareye bildirildiği tarihten itibaren dava konusu para cezasına ilişkin zamanaşımı sürelerinin işlemeye başlayacaktır.
23. Bu kapsamda; 2011, 2012 ve 2013 yıllarında işlendiği iddia edilen kabahat fiili için daha sonra yürürlüğe giren yasa hükmüne istinaden davacı şirket adına ceza verilebileceği kabul edilse dahi, en son 2013 yılında üretim olmadığına anlaşılması üzerine beyanda bulunulması gereken 2014 yılından itibaren 4 yıl içinde para cezası kesilmesi gerekirken, 2019 yılında uygulanan para cezasının zaman aşımını uğradığı anlaşılmaktadır.

c) Beklenmeyen hal bakımından:

24. Maden sahası üzerinden otoyol geçmesi nedeniyle Mahkememizin 23.06.2020 tarihli ara kararıyla otoyolun maden sahasına etkileyip etkilemesi açısından yapılan ara karara verilen ve mahkememiz kayıtlarına 27.07.2020 tarihinde eklenen cevabi yazıda *-2014 yılında kasım ayında mahalinde yapılan tetkikte sahada maden ocağı ile bitişik viyadük yapılmış olup bu ruhsat sahası içinde alternatif çalışma alanı olmadığı-* belirtilmiştir.
25. Yine otoyol güzergahı ile maden sahasının çakışma alanları gösteren çizimde ocağın üzerinden (Y:705272-X:4504568 kordinatlarından) İstanbul-İzmir otoyolunun geçtiği açıkça anlaşılmaktadır.

T.C.
BURSA
2. İDARE MAHKEMESİ
(TÜRK MİLLETİ ADINA)

ESAS NO : 2019/
KARAR NO : 2020,

26. 3213 sayılı Kanunun 3.maddesinde "*Beklenmeyen Haller: Tenör, jeoloji, pazarlama, ulaştırma ve alt yapı şartlarındaki beklenmeyen değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumları*" olarak tanımlanmıştır.
27. Bu kapsamda, otoyol çalışmasının maden sahasını olumsuz yönde etkilediği, bu etkilenmenin viyadük çalışmalarına bağlı olarak daha eski tarihlere gideceği, oto yol çalışmasından etkilenen alanlarda ocak açılmasının imkansız olacağı dikkate alındığında; söz konusu maden sahası için düzenlenen işletme projesinde yıllık olarak üretileceği taahhüt edilen 160.000 ton üretimin, maden sahasının durumuna göre yeniden (işletme projesiyle) revize edilmesinin gerekmesi sebebiyle bu durumun beklenmeyen hal olarak değerlendirilmesi hakkaniyete uygun düşecektir.

28. Sonuç olarak;

- ▶ 2011, 2012 ve 2013 yıllarında işlendiği iddia edilen kabahat fiili için daha sonra yürürlüğe giren yasa hükmüne istinaden davacı şirket adına para cezası verilmesinin 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yollamada bulunduğu 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun zaman bakımından uygulama ilkelerine aykırılık oluşturması,
- ▶ Daha sonra yürürlüğe giren yasa hükmüne istinaden davacı şirket adına ceza verilebileceği kabul edilse dahi, en son 2013 yılında üretim olmadığını anlaşılması üzerine beyanda bulunulması gereken 2014 yılından itibaren 4 yıl içinde para cezası kesilmesi gerekirken, 2019 yılında uygulanan para cezasının zaman aşımını uğraması,
- ▶ Söz konusu maden sahası üzerinde geçen otoyolun ocak faaliyetini dolayısıyla yıllık üretimi olumsuz etkilemesi nedeniyle taahhüt edilen yıllık üretim miktarı bakımından yeniden revize edilmesi gereken bu durumun **-beklenmeyen hal-** olarak değerlendirilmesinin hakkaniyet gereği olması; nedenleriyle davacı şirket adına -TL para cezası verilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uygunluk görülmemiştir.

VI) HÜKÜM :Yukarıda açıklanan gerekçelerle;

29. Dava konusu işlemin **İPTALİNE**,
30. Aşağıda dökümü yapılan **188,20 TL** yargılama giderleri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen **2.040,00 TL** avukatlık ücretinin davalı idare tarafından davacıya verilmesine,
31. Kalırsa artan posta ücretinin hükmün kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine,
32. Kararın tebliğinden itibaren **30 gün içerisinde İstanbul Bölge İdare Mahkemesine istinaf yolu açık olmak üzere**, 31/12/2020 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

 e-imzalıdır

 e-imzalıdır

 e-imzalıdır

YARGILAMA GİDERLERİ:

Başvurma Harcı	: 44,40
Karar Harcı	: 44,40
Vekalet Harcı	: 6,40
Posta Gideri	: 93,00
TOPLAM	: 188,20 TL